

AİLE HUKUKUNA İLİŞKİN DAVALARDA
MAHKEMELERİN YETKİSİ İLE TANIMA VE TENFİZ
KURALLARINI DÜZENLEYEN AVRUPA KONSEYİ
TÜZÜĞÜNDEKİ MİLLETLERARASI YETKİ KURALLARI

Yard. Doç. Dr. B. Bahadır ERDEM*

I. Giriş

Avrupa Topluluğunun altı kurucu üyesi tarafından 1960 yılında görüşmeleri başlanan ve 1968 yılında imzalanarak 1.2.1973 tarihinde yürürlüğe giren 27 Eylül 1968 tarihli Medeni ve Ticari Hukuk Davalarında Mahkemelerin Yetkisi ve Yargı Kararlarının Tenfizine Dair Antlaşma bilindiği gibi sadece yargı yolunun tipi dikkate alınmaksızın hukuki ve ticari konulara uygulanmaktadır. Antlaşma, kişi halleri, gerçek kişilerin temsili de dahil olmak üzere hak ve fiil ehliyeti, vasiyetname hukuku da dahil olmak üzere miras hukuku ve aile mal rejimi konuları, iflas, sulh ve benzeri usuller, sosyal güvenlik alanında ve tahkimde ise uygulanmamaktadır. (m.1)¹ Sözleşme halen yürürlükte bulunmakla beraber Konsey tarafından hazırlanan 22 Aralık 2000 Tarihli Medeni ve Ticari Hukuk Davalarında Mahkemelerin Yetkisi ve Yargı Kararlarının Tanınması ve Tenfizine İlişkin 44/2001 Sayılı Tüzüğün² 1 Mart 2002 tarihinde yürürlüğe girmesi (Tüzük m.76)

* İ.Ü.Hukuk Fakültesi Devletler Özel Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

¹ 1968 tarihli Brüksel Sözleşmesi ile ilgili ayrıntılı bilgi için bkz. ERDEM BAHADIR, "Hukuki ve Ticari Konularda Mahkemelerin Yetkisi ve Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Hakkında 1968 Brüksel Antlaşması'nın Hükmelerinin Türk Mahkemelerinin Milletlerarası Yetki Kuralları ile Karşılaştırılması" Prof.Dr.Yılmaz Altuğ'a Armağan, MHB, Y.17-18,S.1-2;1997-1998, 183 vd.

² ATRG L 012, 16/01/2001, 1-23

ile yürürlükten kalkacaktır. Tüzüğün 68. maddesine göre Tüzük, Brüksel Antlaşması'na taraf olan Avrupa Topluluğu Devletleri arasında Brüksel Antlaşması'nın yerine geçecektir. 1 Mart 2002 tarihinde yürürlüğe girecek olan Tüzük de, Brüksel Antlaşması'nda olduğu gibi sadece hukuki ve ticari konulara uygulanacak ve kişi halleri, gerçek kişilerin temsili de dahil olmak üzere hak ve fiil ehliyetinde aile, mal rejimi, vasiyetname ve mirasın intikalinden kaynaklanan eşya hukukuna ilişkin haklarda uygulanmayacaktır. (Tüzük m.1)

Avrupa Topluluğu, 29 Mayıs 2000 tarih ve 1347/2000 nolu Aile Hukukuna İlişkin Davalar ve Bu Davalarla İlgili Eşlerin Çocuklarına Karşı Sorumluluklarından Doğan Medeni Usul Hukukuna İlişkin İşlemlerde Mahkemelerin Yetkisi İle Tanıma ve Tenfiz Kurallarını Düzenleyen Tüzük³ ile 1968 tarihli Brüksel Antlaşması'nın ve 1 Mart 2002'de Antlaşma'nın yerine geçecek olan 22 Aralık 2000 tarihli Konsey Tüzüğü'nün düzenlemediği ve eksik kalan aile hukukuna ilişkin davalardaki mahkemelerin yetkisi ile tanıma ve tenfiz meselesini düzenlemiş bulunmaktadır.

Avrupa Topluluğu hukukuna göre Topluluk Tüzüğü, doğrudan uygulanan ve doğrudan etkiye sahip normatif niteliği haiz bir hukuki tasarruftur. Doğrudan uygulanmak demek, üye ülkelerin herhangi bir işlemine, onayına, iç hukuk içine alınmasına gerek olmaksızın, Topluluk tüzüğünün üye devletler, üye devlette yerleşik veya üye devletin tâbîiyetinde bulunan, gerçek ve tüzel kişiler ile bütün daire ve kuruluşlar ve Toplulukta her organ, kurum ve yetkili için geçerli olması demektir. Bu husus Avrupa Topluluğu Antlaşması'nın 249/2. maddesi hükmünde "Topluluk tüzüğü genel bir geçerliliğe sahiptir. Bütün kısımlarıyla bağlayıcıdır ve her üye devlette doğrudan doğruya geçerlidir" şeklinde hüküm altına alınmıştır. Topluluk tüzükleri, Konseyce veya ortak karar alma usulü içinde Konsey ile Avrupa Parlamentosu tarafından birlikte; ya da Komisyon yahut Avrupa Merkez Bankası tarafından çıkarılır. Topluluk tüzüğü, diğer Topluluk tasarruflarından, belli kişilere değil, somut bir tarzda belirtilmemiş ve belirtilemeyen kişilere, bütünü ile yönelen, genel ve doğrudan tatbik edilen, doğrudan etkili bir düzenleme olmasıyla ayrılır. Topluluk tüzüğü kendi bütünlüğü içinde bağlayıcı olduğu için, üye ülkeler tarafından kısmen

³ ATRG L 160, 30/06/2000, 19-29

veya “selektif” yani seçilen bazı hükümlerinin kabulü suretiyle uygulanamaz.⁴

Aile Hukukuna İlişkin Davalar ve Bu Davalarla İlgili Eşlerin Çocuklarına Karşı Sorumluluklarından Doğan Usul Hukukuna İlişkin İşlemlerde Mahkemelerin Yetkisi ile Tanıma ve Tenfiz Kurallarını Düzenleyen Avrupa Konseyi Tüzüğü, beş bölümden oluşmaktadır. 1. Bölümde “Kapsam”, 2. Bölümde “Mahkemelerin Yetkisi”, 3. Bölümde “Tanıma ve Tenfiz”, 4. Bölümde “Genel Hükümler” ve son bölümde de “Sonuç Hükümleri” bulunmaktadır. Çalışmamızda Tüzüğün tanıma ve tenfize ilişkin kuralları incelenmeyecek ve sadece boşanma, ayrılık ve evliliğin butlanına ilişkin davalardaki mahkemelerin milletlerarası yetki kuralları incelenecektir. Bu çalışmayı yapmamızdaki amaç ise sadece, Avrupa Topluluğuna dahil olan Danimarka dışındaki (m 1/3) bütün devletlerin aile hukukuna ilişkin davalardaki mahkemelerinin yetkisi ile bu konudaki tanıma ve tenfiz kurallarını düzenleyen ve 46. maddesi hükmünce üye devletlerde 1 Mart 2001 tarihinde yürürlüğe giren bu önemli Tüzüğün üye devlet mahkemelerinin yetkisine ilişkin hükümlerinin genel hatlarıyla ortaya konularak Türk hukukuna tanıtılmasından ibarettir.

II. Kapsam

Tüzüğün 1. maddesine göre Tüzük, boşanma, hukuken ayrılık veya evliliğin butlanı ile ilgili medeni usul hukuku işlemleri ile bütün bu sayılan durumların ortaya çıkması halinde eşlerin çocuklarına karşı olan sorumlulukları ile ilgili medeni usul hukuku işlemlerine uygulanacaktır.(m.1/1 a,b) Bir üye devlette resmen tanınmış bulunan diğer medeni usul hukuku işlemleri de bunlarla aynı nitelikte işlemler olarak kabul edilecektir. Bu Tüzükte geçen “mahkeme” teriminin kapsamına üye devletlerde bu davalara bakmakla yetkili olan tüm makamlar dahildir.(m.1/2)

⁴ TEKİNALP / TEKİNALP, *Avrupa Birliği Hukuku*, Güncelleştirilmiş 2. Bası, Beta, İstanbul 2000, 71

III. Boşanma Ayrılık ve Evliliğin Butlanında Mahkemelerin Yetkisi

Tüzüğün 2. maddesi boşanma, ayrılık ve evliliğin butlanında üye ülke mahkemelerinin yetki kurallarını düzenlemektedir. 2. madde, üye ülkelerdeki mahkemelerin boşanma, ayrılık ve evliliğin butlanına ilişkin davalardaki yetkisini (a) bendinde "bölge esasına" göre, (b) bendinde ise "vatandaşlık" esasına ve İngiltere ile İrlanda söz konusu olduğunda ise "ikâmetgah" esasına göre belirlemektedir. Madde 2/a'ya göre, boşanma, ayrılık ve evliliğin butlanına ilişkin davalarda üye ülke mahkemelerinin yetkisi, kimin bölgesinde olduğuna göre aşağıdaki yetki kurallarına göre tespit edilir ki bu yetki kuralları;

- eşlerin mutad olarak oturdukları yer mahkemesi veya,
- eşlerden birinin halihazırda oturmaya devam etmesi halinde eşlerin en son mutaden oturdukları yer mahkemesi veya
- davalının mutad mesken mahkemesi veya,
- eşlerin müşterek olarak başvurmaları halinde, eşlerden birinin mutad meskenleri mahkemesi veya başvuru tarihinden önceki son bir yıl oturmuş olması kaydıyla davacının (kadın ya da erkeğin) mutad mesken mahkemesi veya,
- davacı kadın ya da kocanın üye devlet vatandaşı olması veya İngiltere ya da İrlanda söz konusu olduğunda ikâmetgahının bu ülkelerde olması durumunda ve başvurudan önceki son altı ay boyunca mutaden oturması kaydıyla davacının mutad mesken mahkemesidir.

Tüzüğün 2. maddesinin (b) bendi ise, söz konusu davalarda üye devletlerin mahkemelerinin yetkisini belirlerken "vatandaşlık" ve İngiltere ile İrlanda söz konusu olduğunda ise "ikâmetgah" kavramını esas almıştır. Madde 2/b'ye göre, eşler birlikte aynı üye devlet vatandaşı olmaları halinde vatandaşı oldukları üye devlet mahkemesinde, İngiltere ve İrlanda'da ikâmetgahlarının olması halinde de ikâmetgahları mahkemesinde boşanma, ayrılık ve evliliğin butlanına ilişkin davaları açabileceklerdir.

Bu Tüzük kapsamında "ikâmetgah" kavramının İngiltere ve İrlanda

hukuk sistemlerindeki "ikâmetgah" kavramı ile eş olarak yorumlanacağı hüküm altına alınmıştır.(m.2/2)

Hukuki ayrılığa ilişkin davanın boşanmaya dönüşmesi halinde mahkemenin yetkisi de Tüzüğün 6. maddesinde düzenlenmiştir. Bu maddeye göre, ayrılık davasının boşanmaya dönüşmesi halinde 2. madde hükmüne hâle gelmeksizin üye devlet hukukunun izin vermesi durumunda ayrılığa karar vermeye yetkili olan üye devlet mahkemesi boşanmada da yetkilidir.

IV. Ebeveynlerin Sorumluluğu ve Çocukların Kaçırılması Hakkında Mahkemelerin Yetkisi

Tüzüğün 3. maddesinin 1. fıkrasına göre, 2. maddedeki yetki kurallarına göre boşanma, ayrılık ve evliliğin butlanına ilişkin başvuruları görmekte olan üye devletin mahkemeleri o üye devlette mutad meskeni bulunan çocuğa karşı eşlerin bu davalardan doğan ana babaya ait sorumluluklarına ilişkin konularda da yetkilidir.

Çocuğun 1. fıkra uyarınca mutad meskeninin bulunmadığı üye devletin mahkemeleri, çocuğun üye devletlerden herhangi birinde mutad meskeninin bulunması ve en azından eşlerden birinin çocuğa karşı ebeveyn sorumluluğuna sahip olması ve mahkemenin yetkisinin eşler tarafından kabul edilmesi ve de bunun çocuğun menfaatine en üst şekilde hizmet etmesi kaydıyla yetkilidir. (m.3/2)

Madde 3/3'e göre, maddenin 1. ve 2. fıkraları uyarınca yürütülen yargılama aşağıdaki durumlar oluşur oluşmaz sona erer:

- a) boşanma, ayrılık ve evliliğin butlanına ilişkin taleplerin mahkemece kabul veya reddi kararı ile yargılamanın sona ermesi halinde veya;
- b) ana babanın sorumluluğuna ilişkin davanın (a)'da belirtilen tarihte halen derdest olması halinde bu işlemlere ilişkin yargılama sona erer veya;
- c) fıkra (a) ve (b)'de belirtilen yargılamanın bir başka nedenle sona ermesi halinde.

Tüzüğün 4. maddesi de çocukların uluslararası kaçırılmaları konu-

sunda yetki kuralını düzenlemiştir. Madde 4'e göre, Tüzüğün 3. maddesi uyarınca milletlerarası yetkiye sahip olan mahkemeler, bu yetkilerini 25 Kasım 1980 tarihli Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Yönleri Hakkındaki Lahey Sözleşmesi ve özellikle Sözleşmenin 3 ve 16. maddeleri ile uyumlu olarak kullanırlar.

V. Mütakabil Dava

Tüzüğün 5. maddesi mütakabil davalardaki yetki kuralını düzenlemiştir. 5. maddeye göre Tüzüğün 2, 3 ve 4. maddelerindeki hükümler uyarınca açılmış bulunan davaya bakmaya yetkili olan mahkeme bu Tüzük kapsamınca açılan karşılık davaya da bakmaya yetkilidir.

VI. Yetkinin Münhasır Niteliği

Tüzüğün 2. maddesi ile 6. maddesi arasında düzenlenen mahkemelerin yetkisine ilişkin kuralların münhasır niteliği 7. maddede düzenlenmiştir. Maddeye göre, üye devletlerden birinde mutad meskeni bulunan veya üye devletlerden birinin vatandaşı olan ya da İngiltere veya İrlanda söz konusu olduğunda bu ülkelerde ikâmetgahı olan bir eşe karşı bir başka üye devlet mahkemesinde ancak Tüzüğün 2 ile 6. maddeleri arasında düzenlenen yetki kuralları uyarınca dava açılabilir.

VII. Tali Yetki Kuralları

Üye devletlerin mahkemelerinin Tüzüğün 2 ile 6. maddeleri arasındaki yetki kurallarına göre yetkisinin bulunmaması halinde mahkemelerin yetkisine ilişkin tali kurallar, Tüzüğün 8. maddesinde düzenlenmiştir. Maddeye göre;

- (1) Bir üye devletin mahkemelerinin Tüzüğün 2 ile 6. maddeleri uyarınca yetkisinin bulunmaması halinde her üye devletin mahkemelerinin yetkisi kendi hukuk kurallarına göre tespit edilir.
- (2) Üye devletlerden birinde mutad meskeni bulunmayan ve bu devletlerden birinin vatandaşı olmayan ya da İngiltere ve İrlandaya ilişkin davalarda bu ülkelerde ikâmetgahı bulunmayan bir davalıya her herhangi bir üye devletin vatandaşı mutad meskeninin

bulunduğu üye devlette dava açarken o üye devletin vatandaşlarınının tabî olduğu yetki kuralları uyarınca dava açabilir.

VIII. Mahkemenin Yetkisinin İncelenmesi ve Kabul Edilebilirlik

Mahkemenin yetkisinin incelenmesine ilişkin kurallar Tüzüğün 9. maddesinde hüküm altına alınmıştır. Maddeye göre bir üye devlet mahkemesinin görmekte olduğu davada bu Tüzük uyarınca yetkisinin bulunmadığını ve bir başka üye devlet mahkemesinin yine bu Tüzüğün hükümlerine göre aynı davada yetkisinin bulunduğunu görmesi durumunda bunu belirterek bu dava hakkında yetkisizlik kararı vermesi gerekir.

Tüzüğün 10. maddesi ise kabul edilebilirlik incelemesini düzenlemiştir. Madde 10'daki düzenlemeye göre,

- (1) Üye devlet mahkemesinde açılan fakat henüz görülmeye başlanmayan davaya ilişkin olarak davalının başka bir üye ülkede mutaden oturuyor olması halinde davaya bakan mahkeme davaya ilişkin belgelerin davalıya ulaşıncaya kadar geçecek süre veya buna eşdeğer belgeye karşılık olarak savunmasını hazırlamak için geçecek süre veya gerekli her türlü usulün tamamlanmasına kadar geçecek süre kadar yargılamayı bekletir.
- (2) 1348/2000 sayılı 29 Mayıs 2000 tarihli Medeni ve Ticari Konulara İlişkin Mahkeme ve Mahkeme Dışı Resmi Belgelerin Üye Ülkelerde Tebliği Hakkındaki Avrupa Konseyi Tüzüğünün 19. maddesi bu maddenin 1. paragrafının yerine ancak belgenin yargılamaya ilişkin bir belge veya buna eşdeğer bir belge olması ve bu belgenin üye devletlerden birinden diğerine bu Tüzük uyarınca yollanmasının gerekmesi halinde uygulanır.
- (3) 1348/2000 sayılı Avrupa Konseyi Tüzüğünün hükümlerinin uygulanmadığı hallerde, 15 Kasım 1965 tarihli Hukuki ve Ticari Konularda Adlî ve Gayri Adlî Belgelerin Yabancı Memleketlerde Tebliğine Dair La Haye Sözleşmesinin 15. maddesi yargılamaya ilişkin veya buna eşdeğer bir belgenin bu Sözleşme uyarınca yabancı bir memlekete yollanmasının gerekli olduğu hallerde uygulanır.

IX. Derdest Dava ve Bağlantılı Davalar

Davaların derdestliği ile bağlantılı davalara ilişkin hükümler Tüzüğün 11. maddesinde düzenlenmiştir. 11. maddeye göre,

- (1) Dava sebebi ve tarafları aynı olan bir davanın birbirinden farklı üye devlet mahkemelerinde açılması halinde sonraki mahkeme ilk mahkemede davanın görülmesi sonuçlanana kadar yargılamayı kendiliğinden durdurur.
- (2) Farklı üye devlet mahkemelerinde boşanma, ayrılık ve evliliğin butlanına ilişkin aynı taraflar arasında açılan davaların dava sebeplerinin aynı olmaması halinde sonraki mahkeme ilk mahkemede dava sonuçlanana kadar yürüttüğü yargılamayı kendiliğinden durdurur.
- (3) İlk mahkemede yargılama başladığında sonraki mahkeme ilk mahkeme yararına yargılamayı reddeder. Bu durumda ilgili davayı sonraki mahkemede açan taraf bu yargılamayı ilk mahkemenin önüne getirecektir.
- (4) Bu maddenin hükümleri uyarınca mahkemenin hüküm verebilmesi için,
 - a) Davacının sonradan davalıya yönelik gerekli önlemleri almada yetersiz kalmamış olması kaydıyla yargılamayı yürüten belgenin veya buna eşdeğer belgenin mahkemeye resmi olarak tevdi edilmiş olması veya,
 - b) Davacının mahkemeye ibraz edeceği belgeye ilişkin olarak sonradan alması gerekli önlemleri almada yetersiz kalmamış olması kaydıyla belgeyi kabule yetkili makamlara bu belgenin mahkemeye teslim edilmeden önce ibraz edilmiş olması gerekir.

X. Koruyucu Hükümleri İçeren İhtiyati Tedbirler

İhtiyati tedbirlere ilişkin hükümler ise Tüzüğün 12. maddesinde düzenlenmiştir. Söz konusu maddeye göre, acil durumlarda bu Tüzüğün hükümleri, üye devlet mahkemelerinin kendi hukukları uyarınca bu devlette bulunan kişilere veya malvarlığına yönelik koruyucu hüküm-

leri içeren ihtiyati tedbirleri almalarına bu davalar bu Tüzüğün hükümleri uyarınca başka bir üye devletin mahkemelerinin yetkisine giriyor olsa bile engel değildir. Demek ki ivedi hallerde üye devlet mahkemeleri dava bir başka üye devletin yetkine girse bile kendi hukuklarındaki ihtiyati tedbirleri alabileceklerdir.

XI. Değerlendirme ve Sonuç

Bilindiği gibi 1 Mart 2002'de yürürlüğe girecek olan 44/2001 sayılı Avrupa Tüzüğü ile yürürlükten kalkacak olan Brüksel Sözleşmesi, sadece medeni ve ticari hukuk davalarında mahkemelerin yetkisi ile tanıma ve tenfiz kurallarını düzenlemekte ve aile hukukundan doğan davaları kapsam dışında bırakmaktadır. Üye devletlerin hukuk düzenlerindeki mahkemelerin yetkisi ile tanıma ve tenfiz kurallarının birleşmesi amacı taşıyan Brüksel Sözleşmesi'nin aile hukukuna ilişkin davaları kapsam dışı bırakması nedeniyle bu konularda da mahkemelerin yetkisinin ve tanıma tenfiz kurallarının topluluk hukukunca düzenlenmesinin gerekliliği açıktı. Nitekim Avrupa Konseyi, bazı yönlerinden dolayı eleştirilen Brüksel Sözleşmesinin yerine geçmek üzere hazırladığı yeni tüzük ve Brüksel Sözleşmesi'nde düzenlenmeyen aile hukukuna ilişkin konuları düzenleyen tüzük ile topluluk hukukundaki bu ihtiyacı karşıladı.

Üye devletlerde 1 Mart 2001 tarihinde yürürlüğe giren 29 Mayıs 2000 tarih ve 1347/2000 nolu Avrupa Konseyi Tüzüğü, boşanma, ayrılık ve evliliğin butlanı ile bu davalardan doğan ana babaların çocuklarına karşı sorumluluklarına ilişkin davalarda mahkemelerin yetki kurallarını düzenlerken çıkarılma amacına hizmet edecek şekilde Topluluğa üye bütün devletlerin hukuklarını birleştirecek ve yine bütün üye devletlerin hukuklarınınca kabul edilecek bir düzenleme getirmiştir. Söz konusu davalarda üye mahkemelerin yetki kurallarını düzenlerken hem bölge esasına göre hem de vatandaşlık esasına göre hükümler getirmiştir. Aynı zamanda topluluğa üye devletlerden İngiltere ve İrlanda'nın hukuk düzenlerini de göz önüne alarak ikametgah esasına göre de mahkemelerin yetkisini düzenlemiş ve ayrıca bu iki devlet söz konusu olduğunda ikametgah kavramının bu iki devletin hukuklarındaki ikametgah kavramı gibi yorumlanacağı kuralını getirmiştir.

Avrupa Konseyi Tüzüğü, boşanma, ayrılık ve evliliğin butlanına iliş-

kin davalarda mahkemelerin yetkisini bölge esasına göre düzenlerken “mutad mesken mahkemesini” genel yetki kuralı olarak düzenlemiş ve bu esasa göre olabilecek bütün mahkemelerde söz konusu davaların açılabilmesini sağlayan yetki hükümleri tesis etmiştir. Aynı zamanda Tüzük eşlerin müşterek vatandaşlığa sahip olmaları halinde kendi vatandaşı oldukları üye devlet mahkemesinde de bu davaları açabilecekleri hükmünü getirmiştir. Keza söz konusu davanın üye devletlerden İngiltere veya İrlanda ile alakalı olması halinde de bu iki üye devletin hukuklarına uygun olarak, ikametgahlarının bulunduğu bu ülkelerde de boşanma, ayrılık ve evliliğin butlanına ilişkin davaları açabileceklerini düzenlemiştir. Boşanma, ayrılık ve evliliğin butlanında yetkili olan üye devlet mahkemeleri aynı zamanda bu davalardan doğan ana babanın çocuklarına karşı olan sorumluluklarına ilişkin davalarda da yetki sahibidir.

Tüzük hakkında söylenmesi gereken bir düzenleme de Tüzükte derdestliğin kabul edilmiş olmasıdır. Tarafları ve dava sebebi aynı olan bir dava birden fazla üye devlet mahkemesi önüne getirildiği takdirde ikinci davanın açıldığı mahkeme ilk mahkeme söz konusu davada karar verene kadar önündeki davayı bekletecektir. Derdestliğin kabul edilmesi böyle bir Tüzüğün çıkarılma amacına hiç şüphesiz ki uygundur.

Topluluk hukukuna göre topluluk hukukundaki tüzükler yürürlüğe girdikleri anda bütün üye devletlerin hukuklarında başka hiç bir işleme, onaya ve iç hukuk içine alınmalarını sağlayan herhangi bir tasarrufa gerek olmaksızın doğrudan doğruya uygulanırlar. Görüldüğü üzere çalışmamızın konusu olan Avrupa Konseyi Tüzüğü de, boşanma, ayrılık ve evliliğin butlanına ilişkin davalar ile bu davalardan doğan usul hukukuna ilişkin işlemlerde üye devletlerin mahkemelerinin yetki kurallarını düzenlerken bu etkisine layık bir şekilde Konsey tarafından bütün üye devletlerin hukuklarınca kabul görecektir ve bütün hukukların sistemlerini bünyesinde toplayan bir şekilde düzenlenmiştir.